

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
دانشکده علوم سیاسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
در رشته روابط بین الملل

عنوان:

تأثیر قدرت نرم در دیپلماسی عمومی آمریکا پس از جنگ سرد

استاد راهنما :

دکتر جعفر قامت

استاد مشاور :

دکتر اردشیر سنایی

پژوهشگر :

سید علیرضا مکبری

تابستان 1389

تقدیم

خود نمی دانم آنچه به رشته تحریر درآورده ام ، لیاقتی برای تقدیم
به آستان باشد.

بانوی عالمین

اجازه ام فرما ، آویخته به محبت تو ، غریبه ای دورمانده و گرفتار
ارادت ؛ خود را به آستان حق مدار تو تقدیم کنم.

امیدوارم !

که تو مادر جوانان بهشتی و کریمان آفرینشی.

تشکر

به رسم ادب و سپاس، از مادر مهربان، پدر بزرگوار، به ویژه خواهر خوب و فداکار و تمام عزیزانم که در طول مدت تحصیل صمیمانه بنده را همراهی و کمک نمودند عمیقاً تشکر و قدردانی می‌نمایم. در پایان از اساتید محترم و به خصوص استاد راهنمای پرتلاشم، که با کمکها و مساعدتهای بی دریغ بنده را در تهیه این پایان نامه راهنمایی و یاری نمودند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

تعهذنامه اصالت پایان نامه کارشنای ارشد

اینجانف سید علیرضا مکبری دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد به شماره دانشجویی 8608098600 در رشته روابط بین الملل که در تاریخ 89/9/26 از پایان نامه خود تحت عنوان تأثیر قدرت نرم در دیپلماسی عمومی امریکا پس از جنگ سرد با کسب نمره - / 19 و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

1 - این پایان نامه حاصل تحقیق رو پژوهش انجام شده توسط اینجانف بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

2 - این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

3 - چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

4 - چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانف مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: سید علیرضا مکبری

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ 89/6/29

سید علیرضا مکبری دانشجوی کارشناسی ارشد روابط بین الملل از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره به حروف نوزده تمام و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

فصل اول؛ کلیات تحقیق

- 1..... مقدمه
- 4-1-1 بیان مسئله.....4
- 7-1-2 هدف های پژوهش.....7
- 7-1-3 اهمیت موضوع پژوهش و انگیزش انتخاب آن.....7
- 7-1-4 پیشینه و ادبیات پژوهش.....7
- 17-1-5 سوالات پژوهش.....17
- 17-1-6 فرضیه های پژوهش.....17
- 17-1-7 متغیرهای مستقل و وابسته.....17
- 17-1-8 مدل تحقیق.....17
- 18-1-9 تعریف مفاهیم.....18
- 18-1-10 روش پژوهش.....18
- 19-1-11 روش گرد آوری اطلاعات.....19
- 19-1-12 سازماندهی رساله.....19

فصل دوم؛ چارچوب نظری

- 21-1-1 محیط بین المللی قدیم و جدید.....21

23	2-1-1 محیط بین المللی قدیم
24	2-1-2 محیط بین المللی جدید
24	2-2 سیاست دانشمدار
25	2-3 چارچوب نظری قدرت
25	2-4 قدرت و محدودیت های واقع گرایی
29	2-5 نئولیبرالیسم و دگرگونی در قدرت
33	2-6 تحلیلی سازه انگاری از قدرت

فصل سوم؛ جایگاه قدرت نرم و دیپلماسی عمومی در روابط بین الملل

39	3-1 مفهوم قدرت
40	3-2 ابعاد مختلف قدرت
42	3-2-1 قدرت سخت
43	3-2-2 قدرت نرم
46	3-2-1-2 قدرت نرم در عصر ارتباطات جهانی
46	3-2-3-2 اهمیت قدرت نرم در سیاست بین الملل (مؤثر بودن قدرت نرم)
49	3-3 منابع قدرت نرم
52	3-4 دیپلماسی عمومی
52	3-4-1 دلایل مطرح شدن دیپلماسی عمومی
53	3-4-2 معنا و مفهوم دیپلماسی عمومی
58	3-4-3 اهداف دیپلماسی عمومی
58	3-4-4 ابعاد دیپلماسی عمومی
60	3-4-5 جایگزین های دیپلماسی عمومی

- 62..... 3-4-5-1 دیپلماسی فرهنگی
- 64..... 3-4-5-2 عملیات روانی
- 65..... 3-4-5-2-1 اصول عملیات روانی
- 66..... 3-4-5-2-2 سطوح عملیات روانی
- 66..... 3-4-5-2-3 عملیات روانی استراتژیک
- 66..... 3-4-5-2-4 عملیات روانی تاکتیکی
- 67..... 3-4-5-3 جنگ روانی
- 68..... 3-4-5-3-1 انواع جنگ روانی
- 68..... 3-4-5-3-2 مکانیسم های جنگ روانی
- 69..... 3-4-5-3-3 پای های جنگ روانی
- 70..... 3-4-5-4 جنگ نرم
- 71..... 3-4-5-4-1 پیشینه تاریخی
- 72..... 3-4-5-4-2 ویژگیهای جنگ نرم
- 74..... 3-4-5-4-3 استراتژیهای جنگ نرم
- 74..... 3-4-5-4-4 تاکتیک های جنگ نرم

فصل چهارم؛ جایگاه قدرت نرم و دیپلماسی عمومی سیاست عمومی امریکا

- 85..... 4-1 اهمیت قدرت نرم در نظام بین الملل
- 87..... 4-2 منابع قدرت نرم امریکا
- 88..... 4-2-1 فرهنگ
- 91..... 4-2-1-1 مولفه های منابع فرهنگی قدرت نرم آمریکا
- 94..... 4-2-2 ارزشها و سرچشمه های داخلی

97	4-2-1 نقش افکار عمومی
98	4-2-3 سرطست خارجی؛ روش و مفهوم
102	4-4 منابع غی اقتصادی قدرت نرم امریکا
103	4-4 دیپلماسی عمومی
104	4-4-1 ابزارهای دیپلماسی عمومی امریکا
113	4-5 افول قدرت نرم امریکا؛ ضد امریکا گرایی

فصل پنجم؛ نقش قدرت نرم در دیپلماسی عمومی امریکا

119	5-1 تلاشهای امریکا در بکارگیری قدرت نرم در سرطست خارجی
121	5-2 سرطست خارجی نرم افزار گراطنه امریکا
122	5-2-1 نرم افزا رگرایی سرطست خارجی امریکا پس از جنگ سرد
123	5-2-2 نرم افزارگرایی امریکا پس از 11 سپتامبر
125	5-3 طراحی دیپلماسی عمومی امریکا
125	5-3-1 الف: کاخ سفی
126	5-3-2 ب: وزارت امور خارجه
128	5-3-3 ج: وزارت دفاع
128	5-4 جایگاه دیپلماسی عمومی در سرطست خارجی امریکا
133	5-5 نقش رسانه ها و تکنولوژی های ارتباطی
136	5-5-1 سایت فارسی وزارت امور خارجه امریکا (Usinfo)
138	5-6 نقش دیپلماسی فرهنگی در سرطست خارجی امریکا
138	5-7 نقش و موقعیت دیپلماسی فرهنگی امریکا
140	5-8 چالش دیپلماسی فرهنگی در دوران پس از 11 سپتامبر (قرن 21)

- 5-9 ارکان دیپلماسی عمومی آمریکا در خاورمیانه 142
- 5-10 سرکشتهای دیپلماسی عمومی آمریکا در خاورمیانه پس از 11 سپتامبر 143
- 5-11 سرکشتهای رسانه ای و تبلیغاتی آمریکا در خاورمیانه در قالب دیپلماسی عمومی و فرهنگی 146
- 5-12 تهدیدات نرم آمریکا در جهان اسلام 148
- 5-13 ارزیابی دیپلماسی عمومی در خاورمیانه 150
- 5-14 نقش قدرت نرم به عنوان دیپلماسی عمومی در هژمونی آمریکا 151

فصل ششم؛ نتیجه گیری

- 6-1 نتیجه گیری 157

فهرست منابع و ماخذ

- فهرست منابع و ماخذ 166
- منابع فارسی 166
- مقالات فارسی 170
- منابع انگلیسی 172

فصل اول: کلیات تحقیق

قدرت توانایی تأثیرگذاری بر دیگران برای کسب نتایج مطلوب است. فرد به سه طریق عمده می‌تواند بر رفتار دیگران تأثیر بگذارد: تهدید یا اجبار (چماق)، تشویق و تطمیع (هویج)، و جاذبه ای که باعث می‌شود دیگران چیزی را که شما می‌خواهید بخواهند. هر کشور در سیاست جهانی خواهان رسیدن به موقعیتی است تا سایر کشورها از آن پیروی و ارزش هایش را تحسین کنند، آن را سرمشق قرار دهند، یا سطح رفاه و آزادی اش را آرزو نمایند. در این مفهوم نه اجبار سائیرین به تغییر با تهدید یا کاربرد تسلیحات نظامی و اقتصادی بلکه تعیین دستورکار و جذب آنها در سیاست جهانی اهمیت دارد. این قدرت نرم وادار کردن دیگران به خواستن آنچه شما می‌خواهید به جای اجبار مردم به انتخاب آنهاست. (Arquilla, John, and D. Ronfeldt. 1999. The emergence of neopolitik: Toward an American information strategy. Santa Monica, C: RAND)

قدرت نرم یک کشور در وهله نخست به سه منبع بستگی دارد: فرهنگ (در مواردی که برای دیگران جذاب است)، ارزش های سیاسی (وقتی که در داخل و خارج به آنها عمل شود) و سیاست خارجی (وقتی که مشروع و دارای اقتدار اخلاقی دیده شود). فرهنگ مجموعه رویه هایی است که به جامعه معنا می بخشد و مظاهر متعددی دارد. به طور معمول بین فرهنگ فاخر مانند ادبیات، هنر، و آموزش که خوشایند نخبگان است و فرهنگ عمومی که بر سرگرمی عوام تمرکز دارد تمایز قائل می شوند. حکومت فرانسه پس از شکست در جنگ فرانسه پروس با ارتقای زبان و ادبیاتش از طریق سازمان ایلینس فرانسز که در سال 1883 ایجاد شد به دنبال احیای شخصیت از هم گسیخته ملت بود. «بنابراین، نمایش فرهنگ فرانسه در خارج از کشور عنصری مهم در دیپلماسی فرانسه شد» (پلس، 1997، ص 31). ایتالیا، آلمان و سائیرین به سرعت این مسیر را دنبال کردند. در جنگ اول جهانی تلاش های زیادی را برای بهره گیری از قدرت نرم شاهد هستیم، به گونه ای که اغلب حکومت ها اداره هایی را برای تبلیغ کردن آرمانشان تأسیس کردند. امریکا نه تنها اداره خودش را تأسیس کرد بلکه هدف محوری سایر کشورها بود. طی نخستین سال های پیش از ورود امریکا به جنگ، انگلیس و آلمان برای خلق تصاویر مطلوب در افکار عمومی امریکا رقابت می کردند.

Bachrach, Peter, and Morton Baratz. 1963. Decisions and nondecisions: An analytical)
framework. American Political Science Review 57 (September): 632-42.

به ایده استفاده از اطلاعات و فرهنگ برای اهداف دیپلماتیک تأخیر نسبی داشت. پرزیدنت وودرو ویلسون در سال 1917 کمیته اطلاعات عمومی را تحت هدایت دوستش، جرج کریل روزنامه نگار، تأسیس کرد. به بیان کریل، وظیفه وی «کاری بزرگ در فروشنده‌گی، یعنی بزرگ ترین ماجراجویی جهان در عرصه تبلیغات» بود.

Blinken, Anthony J. 2003. Winning the war of ideas. In The battle for hearts and minds: Using soft)
power to undermine terrorist networks, ed. Alexander T. J. Lennon. Cambridge, MA: MIT Press.

تأکید می کرد که فعالیت های اداره وی تبلیغاتی نیست بلکه صرفاً آموزشی و اطلاعاتی است. اما حقایق تکذیب‌های وی را رد می کند. از جمله کارهای کریل سازمان دهی تورها، تولید چندین جزوه درباره "انجیل امریکا گرایی"، تأسیس یک سرویس خبری دولتی، ایجاد اطمینان در مورد اینکه تولیدکنندگان فیلم سهمیه های مواد کمیاب زمان جنگ را دریافت کنند و مراقبت از اینکه فیلم ها تصویری مثبت از امریکا نمایش دهند، بود. این اداره تا حدی باعث سوءظن شد که اندکی پس از بازگشت صلح تعطیل شد .

(Gingrich, Newt. 2003. Rogue State Department. Foreign Policy, July, p. 42) پیدایش رادیو در

دهه 1920 بسیاری از حکومت ها را به عرصه پخش برنامه به زبان خارجی سوق داد. در دهه 1930 کمونیست ها و فاشیست ها در زمینه تبلیغ تصاویر مطلوب در کشورهای خارجی رقابت می کردند. آلمان نازی علاوه بر برنامه های رادیویی اش به زبان خارجی، فیلم تبلیغی نیز تولید کرد. همان‌طور که وزیر خارجه انگلیس "آنتونی ایدن" در سال 1937 درباره ارتباطات جدید درک کرد، «البته کاملاً درست است که تبلیغات

فرهنگی خوب نمی تواند آسیب ناشی از سیاست خارجی بد را درمان کند اما اغراق نیست بگویم حتی بهترین سیاست‌های دیپلماتیک نیز شکست می‌خورند اگر وظیفه تفسیر و اقناع را که شرایط مدرن تحمیل می

کند نادیده بگیرند» (Nye, Joseph. 1990. Bound to lead: The changing nature of American power. New York: Basic Books.)

تا اواخر دهه 1930، دولت روزولت متقاعد شد که «امنیت امریکا به توانایی اش در تعامل و گفت‌وگو با

مردم سایر کشورها و کسب حمایت آنها بستگی دارد.» (New York Times. 2007. Global view of U.S. worsens, poll shows.)

وی به خصوص نگران تبلیغات آلمانی ها در امریکای لاتین بود. وزارت خارجه امریکا در سال 1938 بخش روابط فرهنگی را پایه گذاری کرد و دو سال بعد آن را با اداره امور بین امریکایی تکمیل کرد که تحت نظر "نلسون راکفلر" فعالانه اطلاعات مربوط به امریکا و فرهنگش را در امریکای لاتین تبلیغ می کرد. آلمان در سال 1939 هفت ساعت برنامه در هفته برای امریکای لاتین پخش می کرد و امریکا حدود دوازده ساعت. تا سال 1941، ایالات متحده تقریباً هر ساعت برنامه پخش می کرد.

(McConnell, David. Forthcoming. Japan's image problem and the soft power solution: The JET Program as cultural diplomacy. In *Soft power in flux: National assets in Japan and the United States*, ed. Yasushi Watanabe and David McConnell. Armonk, NY: M. E. Sharpe)

پس از ورود امریکا به جنگ، تهاجم فرهنگی حکومت، جهانی شد. روزولت در سال 1942 اداره اطلاعات زمان جنگ را تأسیس کرد تا به اطلاعات احتمالاً دقیق رسیدگی کند در حالی که یک سازمان اطلاعاتی، اداره خدمات راهبردی، از جمله کارکردهایش نشر اطلاعات گمراه کننده بود. اداره اطلاعات زمان جنگ حتی تلاش کرد تا با پیشنهاد اضافات و حذفیات به بسیاری از فیلم ها و لغو مجوز برخی فیلم ها، هالیوود را به ابزار تبلیغاتی مؤثری تبدیل کند. (Hiatt, Fred. 2007. The vanishing foreign correspondent. *Washington Post*, January 29)

مدیران هالیوود با خوشحالی و فارغ از آمیزه وطن پرستی و منفعت طلبی همکاری می کردند. به طور دقیق پیش از جنگ سرد، «مدیران تبلیغات و شرکت های امریکا و نیز رؤسای استودیوهای هالیوود نه تنها تولیدات خود بلکه فرهنگ و ارزش های امریکا و رازهای موفقیت آن را نیز به جهانیان می فروختند»

(Hagel, Senator Chuck. 2003. Challenges of world leadership. Speech to the National Press Club, June 19, Washington, DC.)

منابع قدرت نرم زمان جنگ تا حدودی توسط حکومت و تا حدودی به طور مستقل تولید می شد. شبکه ای که به عنوان صدای امریکا شناخته می شود در طول جنگ دوم جهانی به سرعت رشد کرد. این شبکه با الگو برداری از بی.بی.سی تا سال 1943 بیست و سه فرستنده داشت که اخبار را به بیست و هفت زبان پخش می

کرد (Lukes, Steven. 2005. *Power: A radical view*. 2nd ed. London: Palgrave).

با پایان جنگ سرد، امریکایی ها بیش از سرمایه گذاری در زمینه قدرت نرم به پس انداز بودجه علاقه مند بودند. بودجه فدرال از سال 1963 تا 1993 پانزده برابر رشد کرد اما بودجه مؤسسه اطلاعات ایالات متحده

تنها شش و نیم برابر رشد داشت. مؤسسه اطلاعات ایالات متحده در اوج خود در اواسط دهه 1960 بیش از 12000 کارمند داشت اما در سال 1994 تنها 9000 و در آغاز کنترل آن توسط وزارت خارجه امریکا 6715 کارمند داشت. (Leonard, Mark. 2002. Public diplomacy. London: Foreign Policy Centre).

قدرت نرم قابل گسترش به نظر می رسید. بودجه مؤسسه اطلاعات ایالات متحده بین سال های 1989 و 1999 به دلیل تورم ده درصدی کاهش یافت. در حالی که برنامه های رادیو دولتی هر هفته در دسترس نیمی از جمعیت شوروی و بین 70 تا 80 درصد مردم اروپای شرقی طی جنگ سرد بود، در آغاز قرن جدید تنها دو درصد اعراب صدای امریکا را می شنیدند. (Kaufman, Edward. 2003. A broadcasting strategy to win media wars. In The battle for hearts and minds. Washington, DC: Center for Strategic and International Studies) منابع هیئت نمایندگی مؤسسه اطلاعات امریکا در اندونزی، بزرگترین کشور مسلمان جهان، در نیمه قطع شد. مبادلات فرهنگی و آکادمیک از سال 1995 تا 2001 از چهل و پنج هزار به بیست و نه هزار در سال سقوط کرد، در حالی که بسیاری از کتابخانه ها و مراکز فرهنگی مرکزی قابل دسترسی بسته شدند. (Johnson, Stephen, and Helle Dale. 2003. How to reinvigorate U.S. public diplomacy. The Heritage Foundation Backgrounder, No. 1645, April 23, p. 4)

در مقابل، شنوندگان هفتگی سرویس جهانی بی.بی.سی و همین طور صدای امریکا در سراسر جهان افزایش یافت. دیپلماسی عمومی چنان با جنگ سرد عجین شده است که تعداد اندکی از امریکایی ها به این نکته توجه دارند که قدرت نرم با وقوع انقلاب اطلاعاتی بیش از گذشته اهمیت می یابد. سیاست های حکومت نگرش های عمومی را منعکس می کند. برای مثال، درصد مقالات مربوط به امور خارجی در صفحه نخست روزنامه های امریکا تقریباً نصف شده است (هیت، 2007). تنها پس از سپتامبر 2001 امریکایی ها عملاً شروع به احیای اهمیت سرمایه گذاری در ابزارهای قدرت نرم کردند

(Joffe, Josef. 2001. Who's afraid of Mr. Big? The National Interest 64 (Summer): 43).

بیان مسئله

طرح گفتمان قدرت نرم استثنایی بزرگ برای این مطلب به شمار می آید که بتوانست افق تازه ای را در بحث قدرت مطرح سازد. با مراجعه به آثار متنوع در باب قدرت مشخص می شود که نرم افزارگرایی گفتمانی تازه را شکل می دهد که در قالب آن نظریه قدرت ، منابع قدرت و حتی ابزارهای اعمال قدرت مورد بازخوانی و باز تولید واقع شده و در نتیجه چهره ای تازه از قدرت مطرح می شود.

امروزه زور ، رکن اصلی قدرت در مکاتب واقع گرایی ، مورد نقد جدی واقع شده و با تحلیل دیدگاه نویسندگانی مانند فوکو ، هابرماس و وبر مشخص می شود که هنجارها نسبت به ابزارها به مراتب تاثیر گذارتر و موثرتر در تولید قدرت هستند و می توان برای هنجارها هویت و نقش عینی قائل شد که در گفتمان قدرت نرم به یک اصل محوری مد نظر قرار می گیرد. امروزه در عصر ارتباطات جهانی ماهیت قدرت متحول شده و علاوه بر بازنگری و اصلاح کارکردی ابزارهای اعمال قدرت ، منابع قدرت هم متحول می شود و قدرت از درون جامعه می جوشد. تاکید نظریه پردازان قدرت نرم بر خواستگاه های اجتماعی قدرت و اینکه رضایتمندی ، اعتبار و اعتماد ، مولد قدرت می باشد و حتی قدرت سخت نظامی در صورتی تاثیر گذار می باشد که از پشتوانه اجتماعی بالایی برخوردار باشد. و همگی حکایت از آن دارد که قدرت نرم طرح اجتماعی کردن قدرت را در سطح و اندازه ای متمایز از مکاتب پیشین مطرح ساخته و از این حیث ، ارزشی منحصر به فرد دارد. (Reinhard, Keith. 2003. Restoring Brand America. Advertising Age, June 23, p. 30)

بنابراین امروزه در عصر جهانی شدن نظریه " جوزف نای " در مورد قدرت نرم را مصداق بارز پیش بینی آلون تافلر در مورد جابجایی در ماهیت قدرت دانست. اما قدرت نرم عبارتند از توانایی کسب مطلوب از طریق جاذبه نه از طریق اجبار و تطمیع. قدرت نرم از جذابیت فرهنگ ، ایده های سیاسی و سیاست های خارجی کشور ناشی می شود به عبارتی قدرت نرم در یک کشور می تواند از سه منبع فرهنگ ، ارزش های سیاسی و سیاست خارجی ناشی می شود.

(Ross, Christopher. 2003. Public diplomacy comes of age. In The battle for hearts and minds)

در سیاست خارجی آمریکا مسئله قدرت نرم از مدت ها قبل مطرح بوده است. آزادی چهار گانه روزولت ، سیاست مهار جورج کنان برای مقابله با کمونیست در جنگ سرد نشان از اهمیت قدرت نرم در سیاست خارجی دارد. بعد از جنگ سرد هم قدرت نرم در سیاست خارجی آمریکا یعنی گسترش دموکراسی کیلیتون و نظم نوین جهانی بوش پدر حکایت از اهمیت قدرت نرم دارد.

قدرت نرم آنقدر در سیاست خارجی آمریکا اهمیت دارد که وسلی کلارک در این مورد گفته است که قدرت نرم اثر گذاری بیشتری از سیاست های موازنه قوا به آمریکا اعطا کرده است. اما پس از 11 سپتامبر سیاست های بوش پسر در مبارزه با تروریسم و حمله به عراق بدون توجه به افکار عمومی جامعه جهانی و سازمان ملل و مبتنی بر یک جانبه گرایی قدرت نرم را زایل کرده است.

(Richmond, Yale. 2006. Cultural exchange and the cold war. University Park: Pennsylvania State University Press)

بطوریکه سیاست های یک جانبه گرایانه ی آمریکا ، سقوط شدید جاذبه آمریکا را در سراسر جهان موجب شد و جلب حمایت برای اشغال و بازسازی عراق را با مشکل مواجه کرد پیروزی در صلح مشکل تر از پیروزی در جنگ است و قدرت نرم برای پیروزی در صلح ضروری است با این وجود شیوه آمریکا در جنگ با عراق برای قدرت نرم آمریکا هزینه داشته است هرچند به ظاهر به یک پیروزی در قدرت سخت رسیده اما قدرت سخت خود متاثر از قدرت نرم می باشد. به عبارتی قدرت سخت باید مشروعیت داشته باشد از این رو قدرت سخت و نرم با یکدیگر در ارتباط می باشند زیرا هر دو جنبه هایی از قابلیت دستیابی به هدف به وسیله تاثیر گذاری در رفتار دیگران می باشد اما تمایز بین قدرت سخت و نرم در ماهیت رفتار و در غیر محسوس بودن منابع می باشد یکی از منابع استفاده درست از قدرت نرم، دیپلماسی عمومی می باشد. (Simon, Herbert A. 2007.)

(Information 101: It's not what you know, it's how you know it. Journal for Quality and Participation, July-August, pp. 30-33)

دیپلماسی عمومی شامل برقراری روابط طولانی مدتی است که محیط سازنده ای را برای سیاست های حکومت فراهم می کند. آمریکا پس از 11 سپتامبر ناگهان متوجه نیاز خود را به یک دیپلماسی عمومی جدید برای انتقال پیام های خود شد و نیازمند ارزیابی مجدد در مبانی روش دیپلماسی خود شد که سیاست و

دیپلماسی باید با یکدیگر هم خوانی داشته باشد (Thomas, Daniel C. 2005. The Helsinki Effect: International

(Norms, Human Rights, and the Demise of Communism. Princeton, NJ: Princeton University Press

امروزه با توجه به عصر ارتباطات جهانی و گسترش تهدیدات امنیتی جدید و تروریسم جدید که شبکه ای و سازمان دهی شده می باشد و در یک مکان واقع نیست آمریکا نیازمند شناخت اهمیت و استفاده از قدرت نرم در راهبرد جدید امنیتی خود تحت عنوان مبارزه با تروریسم می باشد. بنابراین دولت آمریکا توجه بسیار زیادی به قدرت نرم خود دارد چراکه همانند چالش جنگ سرد با این موضوع (مبارزه با تروریسم) با قدرت سخت نظامی صرف نمی توان روبه رو شد به همین دلیل درک درست تری از قدرت نرم برای آمریکایی ها و دیگران ضروری است.

هدف های پژوهش

هدف از این پژوهش شناخت اهمیت و جایگاه تاثیر قدرت نرم و دیپلماسی عمومی در سیاست های آمریکا در صحنه بین الملل می باشد و با توجه به روابط و سیاستهای پیچیده ای که آمریکا در جهان با سایر کشور ها دارد شناخت این موضوع از اهمیت بیشتری برخوردار است.

اهمیت موضوع پژوهش و انگیزش انتخاب آن

عمده ترین انگیزه محقق از انتخاب موضوع پژوهش ، به دلیل علاقه مندی به مسائل فرهنگی و ارتباطی در حوزه روابط بین الملل به ویژه در حال حاضر که بعد فرهنگ در سیاست بین الملل پر رنگ شده است این موارد انگیزه ای برای نوشتن پایان نامه در حوزه دیپلماسی عمومی و فرهنگی شد. ضمن اینکه، محدودیت پژوهش های انجام شده در این زمینه و لزوم توجه به تاثیرات قدرت نرم آمریکا از طریق دیپلماسی عمومی نوین ، اهمیت موضوع و علاقه مندی محقق برای پژوهش در این زمینه را مضاعف ساخته است.

پیشینه و ادبیات پژوهش

بی شک، یکی از مهم ترین انگیزه های محقق در انتخاب این موضوع، عدم ارائه پژوهشی جامع و روشن در این زمینه بوده است و با توجه به اینکه تحولات بین المللی قدرت نرم و دیپلماسی عمومی نوین در سیاست های سیاسی و امنیتی آمریکا به خصوص پس از جنگ سرد اهمیت زیادی پیدا کرده است بنابراین با توجه به اهمیت این موضوع در سیاست کشورها، در ایران منابع کلی در این زمینه نگارش شده که بیشتر به صورت مقالات در مجلات حوزه روابط بین الملل می باشد.

محقق عقیده دارد مقالات انجام شده در این زمینه کافی نبوده و نتوانسته است به خوبی زوایای قدرت نرم و دیپلماسی عمومی را روشن نماید، گرچه محقق، خود مدعی روشن نمودن همهی زوایا و ارائه ی تحقیقی همه جانبه نیست، اما درصدد است تا نهایت مساعی و تلاش خود را برای تکمیل پژوهشهای قبلی انجام شده در این زمینه به کار گیرد.

تأسیسات استراتژی نظامی آمریکا بر امریّت ملی ایران از سال 2002 تا 2006؛ وجدی، مجتبی؛ کارشناسی ارشد؛ علوم سیاسی؛ دانشگاه اصفهان؛ استاد راهنما: حسین هرسج - علی امینی؛ 1386

با راه کلیدی جورج دبلیو بوش از حزب جمهوری خواه و با نگاه سنتی اقتدارگرا به چارچوب ها روابط بین الملل به کاخ سفید و حادثه ی 11 سپتامبر، فرصتی تاریخی برای رهبری آمریکا فراهم گردید. جورج دبلیو بوش در قالب مبارزه با تروریسم، استراتژی تهاجمی خود را شکل داد. استراتژی مطلوب برای این حرکت تهاجمی و همه گیری که در نهایت مطلوب نظر دستگاه تصمصم گویی ایالات متحده قرار گرفت، استراتژی «جنگ پیشدستانه» بود. هدف این پژوهش بررسی ابعاد سخت افزاری و نرم افزاری این استراتژی و تأسیسات آن بر امریّت ملی ایران می باشد

. در این راستا با استفاده از روش توصیفی تحلیلی ضمن بررسی استراتژی نظامی «جنگ پیشدستانه» و تأثیرات محیط امریّت بین الملل، همچون فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و ایجاد نظام تک قطبی و حادثه 11 سپتامبر، بر تعین این استراتژی، به بررسی ابعاد سخت و نرم استراتژی بوش در قالب مبارزه با تروریسم و تأسیسات آن بر امریّت ملی ایران پرداخته شده است. مبارزه با تروریسم، جنبه ای جهانی و جهان شمول دارد و ضروری می سازد که آمریکا در همه جا برای مبارزه با این دشمن جدید حضور داشته باشد. این سرکلیست ضرورتاً " استراتژی پیشدستانه را می طلبد که چارچوب مطلوبی را برای توجیه افزایش هزینه های نظامی، ایجاد اتحادیه ها و ائتلاف های جدید و حرکت های یک جانبه فراهم آورد. شواهد نشان میدهد که سرکلیست منطقه ای ایران در نقطه تقابلی با اهداف استراتژی آمریکا و جهان غرب قرار دارد، تمام ی ادبیات منتشر شده از سوی آمریکا برها به گونه ای سازماندهی شده است که زمینه را برای جنگی از نوع جنگهای نرم و سخت علیه اهداف امریّت ملی ایران فراهم آورند، هر چند استراتژی جدیدی آمریکا «جنگ پیشدستانه» بر ابعاد سخت افزاری همچون